

HIV/AIDS NË SHQIPËRI

IPPF International
Planned Parenthood
Federation

European Network

HIV/AIDS NË SHQIPËRI

Shqipëria vazhdon të ketë një prevalencë të ulët të epidemisë së HIV-it me afro **1400 raste**

Një pjesë e madhe (rreth 80%) e personave të infektuar (HIV/AIDS) besohet se e kanë marrë infeksionin jashtë Shqipërisë. **Shpërndarja gjeografike e HIV** - Epidemia e HIV-it është e përqendruar në kryeqytetin e Tiranës, ku jeton mbi një e katërta e 2.9 milionë banorëve shqiptarë. Në përgjithësi, 48% e të gjitha testeve për HIV janë kryer në bashkinë e Tiranës, e ndjekur nga qytetet e Durrësit dhe Elbasanit, Shkodra dhe qyteti bregdetar i Vlorës, në jug të Shqipërisë.

Mënyrat e transmetimit

Megjithëse reastet e të dhënave të raportuara tregojnë disa informacione për rrugët e transmetimit, përsëri ato nuk japin informacion të saktë për ndonjë rrezik specifik, veçanërisht tek ata persona që konsiderohen se kanë marrë HIV në rrugë heteroseksuale. Në vitin 2018, mënyra mbizotëruese e transmetimit u raportua si heteroseksuale (89.2%), por fakti që pothuajse tre të katërtat e rasteve të HIV-it ishin meshkuj, si dhe fakti që ka një numër relativisht të lartë të çifteve sero-diskorduese, mund të tregojnë se transmetimi nga burrat tek burrat (bazuar në të dhënat e raportuara në 2018) është nën-raportuar – ndoshta për shkak të stigmës së fortë dhe diskriminimit ndaj burrave që shkojnë me burra. Transmetimi nga nëna tek fëmija është raportuar në 2%, ndërsa transmetimi nga transfuzioni i gjakut është raportuar më pak se 1%. Më pak se 1% e rasteve me HIV i atribuohen përdorimit të drogës me injektim.

HIV/AIDS NË SHQIPËRI

Popullata Kyçe

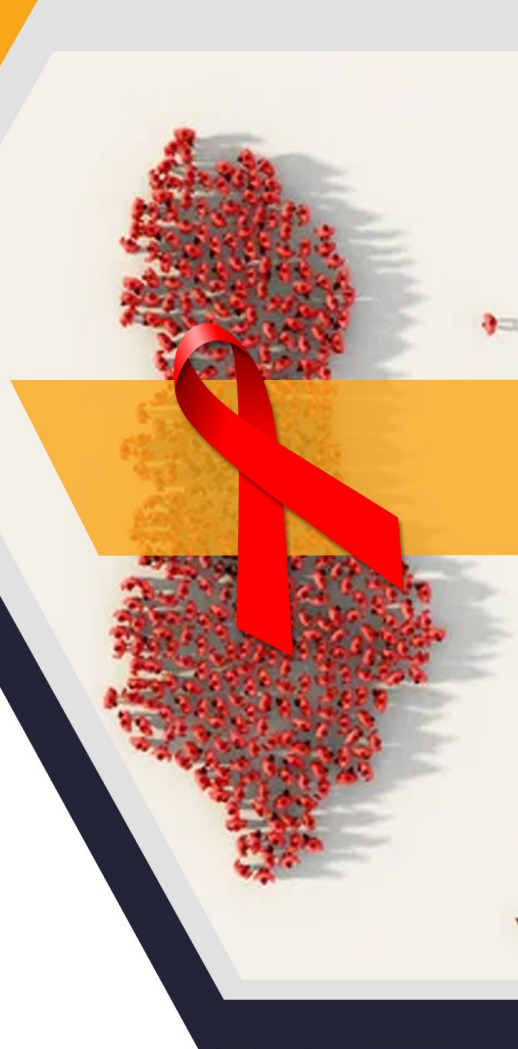
Të dhënat e studimit BIO-BSS të kryera në 2011 dhe 2019 kanë zbuluar nivele të ulëta të infeksionit HIV tek popullata kyçe, megjithëse prevalenca e HIV ishte rritur pak në 1.4% midis personave që injektojnë drogë dhe 2.0% midis burrave që shkojnë me burra në 2019. Midis më shumë se 100 punonjëseve të seksit femra të testuara, është gjetur vetëm një rast HIV pozitiv. Megjithatë, rezultatet e studimit IBBS kanë treguar gjithashtu se sjelljet me rrezik të lartë ishin të pranishme në të gjithë popullatën kyçe, veçanërisht në mesin e personave që injektojnë drogë dhe burrave që shkojnë me burra.

Parandalimi i HIV tek Popullata Kyçe (Punonjëset e Seksit Femra)

Zbatimi i ndërhyrjeve për punonjëset e seksit femra – Shërbimet parandaluese për punonjëset e seksit femra ofrohen vetëm në Tiranë, nga dy OJF, Qendra Shqiptare për Popullsinë dhe Zhvillimin dhe Aksion Plus. Qendra Shqiptare për Popullsinë dhe Zhvillimin ofron mjetet parandaluese (prezervativë, lubrifikantë dhe materiale IEC), si dhe këshillim psikologjik për klientët. Qendra Shqiptare për Popullsinë dhe Zhvillimin ka një qendër për punonjësit e seksit femra të dizenuar si një vend i sigurt, konfidencial për ta, e cila ofron një sërë shërbimesh si këshillim; testimi për HIV, Hepatitin B dhe C, Gonorrean dhe Klamidian; shpërndarje të prezervativëve dhe referimin për shërbime të tjera. Për shkak të specifikës së punës me këtë popullsi, nuk është bërë ende i mundur ofrimi i shërbimeve nëpërmjet krijimit të qendrave të veçanta në rrethet jashtë Tiranës.

Aksion Plus ofron shërbime në terren për punonjësit e seksit femra. Paketat e parandalimit, përfshirë prezervativët, lubrifikantët dhe shiringat të cilat ofrohen nga punonjësit e terrenit që punojnë në Tiranë.

Sfidat mbeten në lidhje me zgjerimin e shërbimeve për punonjëset e seksit jashtë Tiranës. Përveç kësaj, ende nuk është mundur dekriminalizimi i punës seksuale.

HIV/AIDS NË SHQIPËRI

Parandalimi i HIV tek Popullata në përgjithësi dhe në prioritet

Ndërhyrjet në popullatën e përgjithshme kanë pasur për qëllim organizimin e fushatave ndërgjegjësuese për të rritur testimin për HIV. Për shkak të mungesës së burimeve financiare, zbatimi i këtyre aktiviteteve nuk ka qenë i vazhdueshëm, por vetëm në momente specifike, si java evropiane e testimit për HIV dhe Dita Botërore e SIDA-s. Gjithashtu, në vitin 2019 ka nisur zhvillimi i një strategjie kombëtare të komunikimit.

Popullsia rome dhe egjiptiane – një strategji komunikimi është përgatitur për popullsinë rome. Ndërhyrjet për parandalimin e HIV-it në këtë popullatë përfshinin trajnime për edukatorët si dhe stafin mjekësor në qendrat e komunitetit rom.

Vizioni i Planit Kombëtar të Veprimit për HIV/AIDS 2020-2025 është ZERO transmetim i HIV-it deri në fund të vitit 2025, nëpërmjet një reagimi kombëtar të qëndrueshëm dhe gjithëpërfshirës ndaj HIV dhe AIDS, i cili i përgjigjet nevojave prioritare të të gjitha popullatave kyçe dhe siguron barazi. të qasjes në parandalimin, trajtimin, kujdesin dhe shërbimet mbështetëse të HIV për të gjithë.

HIV/AIDS NË SHQIPËRI

Parandalimi i HIV-it është fusha e parë, kryesore prioritare e Planit Kombëtar të Veprimit 2020-2025. Fokusi i fortë do të jetë në popullatat kryesore, duke përfshirë personat që injektojnë drogë (PËID), burrat që bëjnë seks me burra (MSM), punonjësit e seksit femra (FSË) dhe klientët e tyre, dhe të burgosurit. Deri më sot, me mbështetjen e Fondit Global janë ofruar paketa shërbimesh gjithëpërfshirëse, duke përfshirë prezervativët, gjilpërat e pastra, shërbimet e IST-ve dhe terapinë e mirëmbajtjes me metadon (MMT). Prevalenca relativisht e ulët e HIV midis këtyre grupeve krahasuar me vendet e tjera nxjerr në pah ndikimin e këtyre shërbimeve dhe rëndësinë e mbajtjes së tyre.

Një sfidë kryesore për gjashtë vitet e ardhshme është mbajtja e këtyre shërbimeve për popullatat kryesore pa financim të jashtëm. Në këtë drejtim, modelet aktuale të ofrimit të shërbimeve, të cilat varen shumë nga financimi i jashtëm, duhet të rishikohen në mënyrë që të bëhen më të qëndrueshme.

Përveç këtij fokusi në popullatat kyçe, nevojiten më shumë veprime për parandalimin e HIV në popullatën e përgjithshme. Ndërsa popullatat kyçe janë në rrezik më të lartë të HIV-it, pjesa më e madhe e rasteve të identifikuara rishtazi me HIV duket se janë nga popullata e përgjithshme.

Disa nga këto raste mund të jenë MSM të 'fshehur' ose klientë të punonjësve të seksit, por mesazhi është i qartë se nevojitet më shumë vëmendje për parandalimin tek popullata e përgjithshme.

Kjo fletëpalosje u përgatit nga Qendra Shqiptare për Popullsinë dhe Zhvillimin sëbashku me kontributin e anëtarëve të koalicionit të HIV/AIDS, në kuadër të projektit "Shërbimet e

HIV/AIDS dhe Shëndetit Riprodhues dhe Seksual për Popullatat Kyçe në Shqipëri" dhe me mbështetjen e Federatës Ndërkombëtare të Planifikimit Familjar (IPPF).

